

הרחבת מושג הביטחון על מנת לכלול התייחסות גם לסביבה לחברה ולכלכלה

בשנים הבאות עתידים השינויים הסביבתיים להשפיע באופן משמעותי על הביטחון הלאומי של מדינות בעולם ועל הביטחון הלאומי של ישראל. התחממות כדור הארץ המלווה בבצורת במדינות אפריקה כבר משפיעה על ישראל באמצעות זרמי פליטים המבריחים את הגבול. אם תופעה זו תימשך בקנה מידה רחב היא עלולה לשנות את הצביון הדמוגרפי והחברתי של ישראל.

מגפות כמו שפעת אינן נעצרות בגבולות המדינה. בתחילת המאה מתו בין 20 ל-40 מיליון איש מהשפעת הספרדית. איום חדש יחסית הוא שפעת החזירים. מגפות אלה עלולות לפגוע באופן קשה בחברה ובכלכלה.

ברמה המקומית עלולים להתחולל אסונות סביבתיים שיפגעו באופן חמור ביציבות החברתית של ישראל כוללות: רעידות אדמה, שיטפונות, גלי חום, שריפות בקנה מידה רחב, הצפות ים, כל אלו עלולים לגרום בעקבותיהם פגיעות בנפש, פגיעה במתקנים מזהמים או מסוכנים, פגיעה באמצעי תעבורה של דלקים, מזון וסחורות לישראל. תאונות תעשיות המלוות בזיהום רב הם גורם נוסף שיש להביאו בחשבון.

האסונות הסביבתיים העלולים לפגוע בביטחון המדינה הם אלה שיגררו בעקבותיהם פגיעה קשה בחברה ובכלכלה שאינה פחות מהתקפת טרור או מהתקפה מצד מדינה עויינת.

מטבע הדברים יש להתכונן לקראת אסונות אלה

ולהיערך לקראתם ברמה הלאומית

. אסונות מעין אלה מוכרים כיום כאיום

על הביטחון הלאומי

במדינות שונות בעולם. דוח שהוכן בנושא הביטחון הלאומי עבור הממלכה המאוחדת מונה את האסונות הסביבתיים כאחד מגורמי האיום הראשיים על הביטחון הלאומי לצד גורמים כמו טרור בינלאומי, התקפה מצד מדינה אחרת ושימוש בנשק לא קונוונציונלי. השאלה היא מהי האסטרטגיה שיש לנקוט על מנת להתמודד עם סכנות אלה.

ההתמודדות עם אסונות סביבתיים מחייבת יצירת אסטרטגיה כוללת של "ניהול אסונות" (Disaster Management).

אסטרטגיה זו מופעלת על ידי הממשלה במטרה לגייס את כל המשאבים הדרושים לשם התמודדות עם האסונות הסביבתיים. יחד עם זאת המטרה היא להגיע למצב שבו תצטרך הקהילה לפעול באורח עצמאי תקופה מסוימת עם מעט תמיכה מבחוץ. לשם כך מומלץ מאוד להסיר את החסם של פטרנליזם ממסדי, אשר בעת פקודה עלול שלא להוכיח את עצמו.

האסטרטגיה מכוונת לשלושה מצבים: 1. למניעת אסונות במקום שהדבר ניתן; 2. לטיפול באסונות ב
עת שהם מתחוללים;

3

.

לצמצום תוצאות האסונות

לאחר שכבר התחוללו.

האסטרטגיה מושתתת על המרכיבים הבאים [1]:

1. פיתוח מערכות התראה
2. פיתוח כלים למניעה וצמצום אסונות
3. היערכות ממשלתית חוצת משרדים ואגפים לטיפול בתוצאות של אסונות סביבתיים

פיתוח מערכת אמצעים בתחום הרפואי חיזוק היכולת של קהילות להתמודד עם אסונות

[אסטרטגיות](#)

[דף הבית](#)

[1] להרחבה ראו במאמר המלא

